

Науково-дослідна робота на Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт
з галузей знань і спеціальностей
(спеціальність "Публічне управління та адміністрування")

***"Переведення закупівель в електронний формат як ефективний
інструмент боротьби з корупцією"***



Виконала:
Студентка 5 курсу
кафедри теорії та практики управління
ФСП КПІ імені Ігоря Сікорського
Куц Аріна Романівна

Науковий керівник:
професор кафедри теорії та практики
управління, д. держ. упр., професор Чукот С.А.

Актуальність обраної теми



Основоположне завдання держави - **забезпечення сталого економічного розвитку**



Процеси, що здатні забезпечити певні економічні зрушення
виступають визначальною складовою економічної політики

Актуальність обраної теми



Переведення закупівель в електронний формат надає Україні **величезний потенціал в розбудові прозорості, підзвітності та ефективності країни**. Система електронних закупівель є засобом виявлення та протидії корупції, завдяки численним інструментам моніторингу та аналізу публічних закупівель



Після декількох років роботи системи, успіхів, перших перепон та виявлених недоліків вкрай актуальним є **вдосконалення функціонуючої системи** й переведення її на новий, кращий рівень, задля суттєвого зменшення корупційних зловживань



Наукова новизна



Науковий розгляд системи публічних електронних закупівель вийшов за межі характеристики становлення та аналізу її поточного стану й в цій роботі був доповнений системним **дослідженням інструментів модулю публічної аналітики**, що є прикладним інструментом контролю та моніторингу ефективності публічних електронних закупівель



Окрім того, надані **практичні рекомендації** щодо того, як оптимізувати роботу електронної системи "ProZorro", відповідно до тих недоліків, які наразі мають місце



Мета роботи: розгляд системи публічних електронних закупівель, аналіз методів здійснення контролю та ефективності публічних електронних закупівель, розробка рекомендацій щодо оптимізації роботи електронної системи "ProZorro"



Об'єктом дослідження є публічні закупівлі



Предметом дослідження є електронні закупівлі як інструмент боротьби з корупцією

Основні завдання:

-  розкрити сутність поняття «публічні закупівлі» та його зміст;
-  дослідити цикл та процес здійснення закупівель;
-  проаналізувати міжнародний досвід впровадження систем публічних електронних закупівель;
-  дослідити архітектуру електронної системи публічних закупівель;
-  проаналізувати загальний стан функціонування електронних закупівель в Україні та інструменти модулю аналітики електронних закупівель;
-  дослідити перспективи розвитку електронних публічних закупівель, наявні проблеми та шляхи їх вирішення;

У науково-дослідній роботі використані
такі методи дослідження:

аналіз – при пошуку і ознайомленні з різноманітними науковими матеріалами щодо теми роботи;

синтез – при систематизації наукових напрацювань;

елементарно-теоретичний – при екстраполяції міжнародного досвіду та загальної теорії на українські реалії;

структурно-генетичний – при дослідженні наявних проблем системи публічних електронних закупівель;

аргументування – при виробленні шляхів їх вирішення;



Апробація роботи: Пройшла апробацію під час науково-практичних конференцій: IX Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми управління: імперативи забезпечення сталого розвитку» (23-24 листопада 2017 року) та V Всеукраїнської конференції: "Глушковські читання" (12 грудня 2017 року)



Публікації: Тези: "Розбудова інституційно-технологічної інфраструктури електронного урядування: досвід Австрії" та тези: «Перспективи правового врегулювання Smart-контрактів в контексті сучасного технологічного розвитку»



Існують такі **визначення** закупівель за державні кошти: тендер, конкурсні торги, торги, закупівля, прок'юремент та державні закупівлі



Публічні закупівлі - придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому Законом



Способи проведення закупівельного процесу: відкриті та закриті торги, двоступеневих торгів, закупівель у монополіста



Цикл та процес здійснення закупівель складається з попереднього визначення потреб, створення плану та кошторису закупівель, формування річного плану на наступний рік, відбір процедури та її проведення, визначення переможця, підписання договору між замовником та переможцем тендеру, реалізація договору, контроль його виконання та оприлюднення звіту



Складові системи публічних закупівель: процеси попередньої кваліфікації або реєстрації, публічного оголошення тендеру та запрошення потенційних учасників, подачі тендеру, його завершення, оцінки та укладання тендеру.

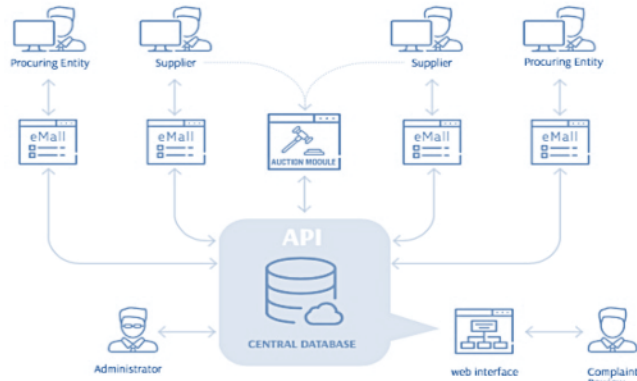


Класифікація державних закупівель за їх архітектурою: централізована, децентралізована та змішана моделі



Централізована модель закупівель за своєю суттю передбачає створення закупівельного центрального органу, який генерує та обробляє всі закупівельні потреби, сприяє спрощенню процедур завдяки стандартизації процесів. **Децентралізована модель** побудована так, що весь закупівельний процес здійснюється під егідою розпорядників державних коштів. **Змішана модель** є симбіозом централізованої та децентралізованої моделей

Архітектура ProZorro



Джерело: Веб-сторінка компанії Quinto, яка розробила й застосувала інструментарій OpenProcurement



Козак
Грай
державний
службовець



Козак
Тур
чесний
бізнесмен



Козак
Око
громадський
активіст

Українська електронна система закупівель складається з веб-порталу, що знаходиться під егідою уповноваженого органу, ДП "ProZorro", і 23 акредитованих майданчиків

Технічне ядро системи складається з інструментарію OpenProcurement: Центральної бази даних (ЦБД) й API. OpenProcurement є інструментарієм для електронних закупівель **з відкритим кодом**, і він уперше був застосований для "ProZorro" з використанням стандарту відкритих даних — Open Contracting Data Standard

Система має **гібридний тип**, адже з однієї сторони, це - централізована організація закупівельного процесу з єдиною базою даних, що полегшує отримання доступу до даних закупівель, проте інтерфейс для входу знаходиться на кожному з приватних акредитованих майданчиків, що не тільки надає можливість учасникам обрати для себе більш зручний майданчик, але і сприяє їх кращій роботі, адже інтеграція майданчиків викликає між ними конкуренцію, що сприяє більш якісному наданню послуг

Інструменти модулю аналітики ProZorro



Публічний модуль аналітики



Закритий модуль аналітики



Моніторинговий портал DoZorro



Система ризик-індикаторів



Індекс найкращих практик



Інтерактивний інструмент для пошуку додаткових угод в "Prozorro"



Окрім вищезгаданих веб-інструментів дані з системи публічних електронних закупівель опосередковано використовуються низкою громадських антикорупційних ініціатив – це і комплексний аналітичний портал "Антикорупційний монітор", і дослідження руху коштів через E-data, дослідження учасників через opendatabot та аналітична платформа YouControl

1 рік DoZorro:

6 тисяч відгуків, виявлені порушення у 2 680 тендерах,
направлені звернення до контролюючих органів

711 випадків
можливого
уникнення торгів

371 випадок
дискримінаційних
вимог в документації

248 випадків
необґрунтованого
відбору переможця

138 випадків змови
між учасниками

125 безпідставних
кваліфікацій учасників

[FAQ](#)[Інструкції ▾](#)[DoZorro-спільнота ▾](#)[Медіа ▾](#)[Рейтинги](#)[Інструменти](#)[Увійти](#)

Громадський контроль держзакупівель

[Подати відгук](#)[Всі відгуки](#)**18,6 млрд**

Ризикуюмо втратити

**4952**

Сумнівних тендерів

**1593**

Коментарів

**12982**

Відгуків

[Замовники, що реагують на відгуки](#)[Найактивніше моніторять закупівлі](#)

Укрпошта



Укргазвидобування



Енергоатом

Маріупольська
міська радаМаріупольська міська
рада

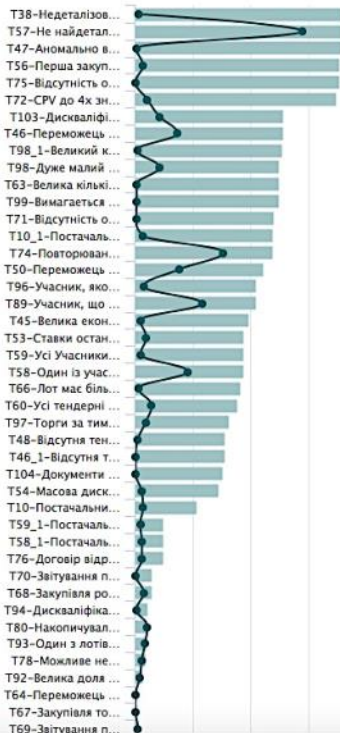
ДП НЕК "УКРЕНЕРГО"



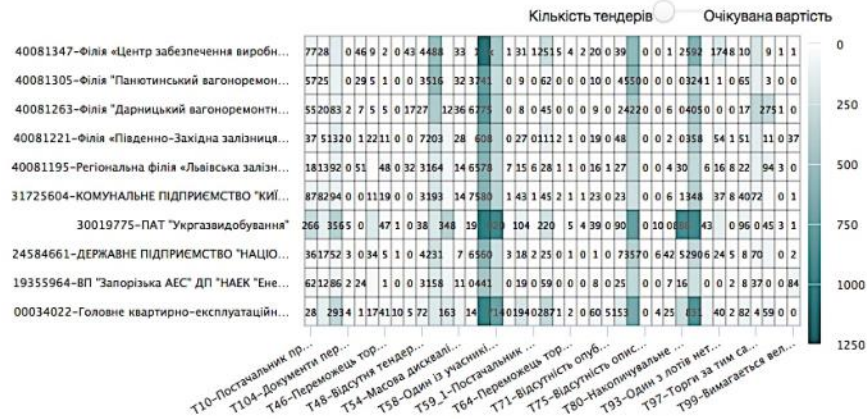
ПАТ "Вінницяобленерго"

Відповідно до прийнятого Закону №4738-д система ризик-індикаторів буде використовуватись ДАСУ, з метою запобігання та протидії корупційним діям

Тендери за ризик індикаторами



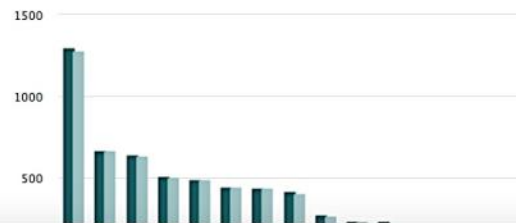
Кількість та вартість ризикових тендерів у ТОП 10 замовників за очікуваною вартістю



Кількість тендерів за методом закупівлі



Топ 10 за кількістю процедур



Публічний модуль аналітики ProZorro



Показники

КІЛЬКІСТЬ ПРОЦЕДУР
1,80 млн

ЕКОНОМІЯ
46,09 млрд

КІЛЬКІСТЬ ОРГАНІЗАТОРІВ
31,66 тис
ОЧІКУВАНА ВАРТІСТЬ
1,30 трлн

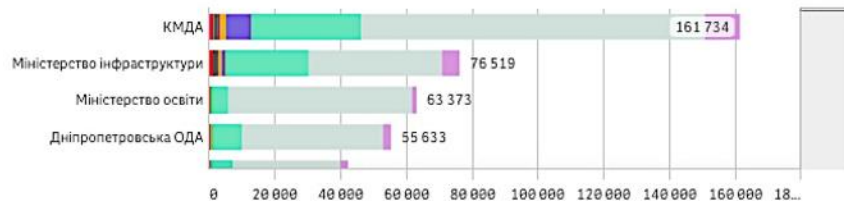
КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ
162,79 тис
ПРОПОЗИЦІЙ НА ТОРГИ
2,35

Допороги Надпороги Конкурентні Неконкурентні Відбуваються Завершені Неуспішні

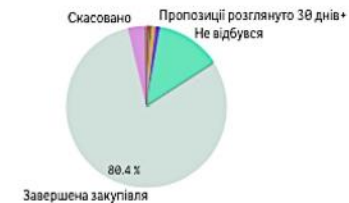
Показник Кількість процедур ▼

Перейти до

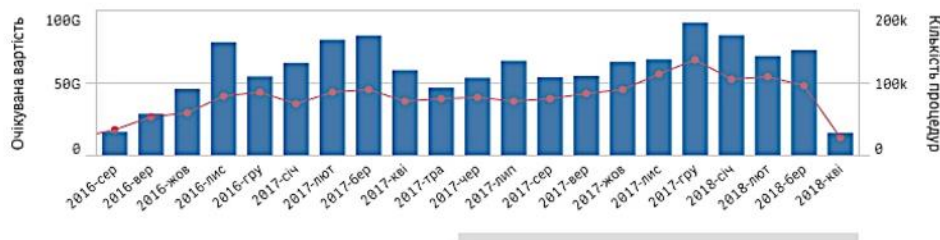
Рейтинг організаторів



Статуси процедур



Динаміка



Карта



Оновлено на 10.04.2018 00:59:44

Без урахування міста Київ

Індекс найкращих практик

INDEX.DOZORRO.ORG

[Перейти на ДОЗО](#)

ПОРІВНЮЙ ТА КОНТРОЛЮЙ

Ради

Індекс розрахований для 206
Замовників із 6341

Топ 3 Замовники, які дотримуються
найкращих практик

85.23- Ялтинська селищна рада
84.87- Клембівська сільська рада
84.72- Новоселидівська сільська рада

Топ 3 Замовники, які уникають найкращих
практик

60.69- Вільшаницька сільська рада
Самбірського району Львівської області
61.45- Знам'янська сільська рада
61.55- Клішовецька сільська рада

Навчальні заклади

Індекс розрахований для 330
Замовників із 4280

Топ 3 Замовники, які дотримуються
найкращих практик

86.82- УДАЧЕНСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ
ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ ПОКРОВСЬКОЇ
РАЙОННОЇ РАДИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
86.62- Навчально-виховний комплекс
«Домінанта» (дошкільний навчальний
заклад - спеціалізована школа І
ступеня - суспільно-гуманітарна
гімназія - СШ №204 з поглибленим
вивченням фізичної культури)
86.39- Комунальний заклад "Токмацька
спеціальна загальноосвітня школа-
інтернат" Запорізької обласної ради

Топ 3 Замовники, які уникають найкращих
практик

65.14- Хмельницьке училище ПК ПП ДКВС
України
65.27- КУ "Вижицька загальноосвітня
школа-інтернат І-ІІІ ступенів імені
Назарія Яремчука"

Інші

Індекс розрахований для 449
Замовників із 3911

Топ 3 Замовники, які дотримуються
найкращих практик

88.14- Заклад культури "Вінницька
міська централізована бібліотечна
система"
87.76- Комунальне некомерційне
підприємство "Консультативно-
діагностичний центр" Оболонського
району м.Києва
87.75- Комунальне некомерційне
підприємство "Консультативно-
діагностичний центр дитячий
Дарницького району м. Києва"

Топ 3 Замовники, які уникають найкращих
практик

58.43- Клінічний госпіталь Державної
прикордонної служби України
(військова частина 2524)
62.7- КП Львівське комунальне
підприємство "Збиранка"
64.41- КП "Святошинське лісопаркове
зональне управління"

Охорона здоров'я

Індекс розрахований для 996
Замовників із 3140

Топ 3 Замовники, які дотримуються
найкращих практик

88.78- КЗ "Криворізький
психоневрологічний інтернат" ДОР"
87.72- Комунальний заклад
"Криничанський психоневрологічний
інтернат" Дніпропетровської обласної
ради"
87.72- КЗ "Дніпропетровська
стоматологічна поліклініка №1" ДОР

Топ 3 Замовники, які уникають найкращих
практик

59.21- Комунальний заклад Переяслав-
Хмельницької районної ради
"Переяслав-Хмельницький центр
первинної медико-санітарної
допомоги"
60.88- Дрогобицька міська лікарня №1
60.9- КП "Тернопільський міський
лікувально-діагностичний центр"
Тернопільської міської ради

Інтерактивний інструмент для пошуку додаткових угод



KSE

Kyiv
School of
Economics

Поширити 57 Tweet



Інтерактивний інструмент для пошуку додаткових угод в Prozorro



Робот: кожен день відбирає та публікує 3 топ-новини з найбільш резонансних тем за останні декілька днів



Пошук: показує всі зміни контрактів за останні три дні, місяць чи рік, дозволяє знайти всі "допки" будь-якої організації за різними параметрами.

ТОП-НОВИНИ

2 дні тому ДП **"ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД "СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ (СПЕЦІАЛЬНИЙ) КЛІНІЧНИЙ САНАТОРІЙ ІМ В.П.ЧКАЛОВА" МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ"** (Одеська область) підписало додаткову угоду, підвищивши ціни за результатами тендеру, який був проведений 2017-04-10 на суму 1.49 млн грн. Предмет закупівлі: Газове паливо.

За результатами торгів була значна економія від очікуваної вартості - 32%.

За контракт змагались 4 учасників.

Після цього замовник та постачальник 5 разів підіймали ціни.

Економія на тендері 32% Можливе підвищення ціни 50%

2 дні тому ТОВ **"РІВНЕТЕПЛОЕНЕРГО"** (Рівненська область) підписало додаткову угоду, підвищивши ціни за результатами тендеру, який був проведений 2017-08-28 на суму 0.88 млн грн. Предмет закупівлі: Дизельне паливо.

Економія за результатами торгів склала 27%.

За контракт змагались 4 учасників.

Це вже 8 зміна контракту в частині підвищення цін.

Перший раз основний контракт був переглянутий вже через 14 днів після його підписання

Економія на тендері 27% Можливе підвищення ціни 80%

3 дні тому **УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ РІВНЕНЬСЬКОГО МІСЬКВИКОНКОМУ** (Рівненська область) підписало додаткову угоду, підвищивши ціни за результатами тендеру, який був проведений 2017-03-06 на суму 0.839 млн грн. Предмет закупівлі: М'ясні пресерви та вироби.

За результатами торгів була значна економія від очікуваної вартості - 54%.

Після цього замовник та постачальник 5 разів підіймали ціни.

Економія на тендері 54% Можливе підвищення ціни 50%

Основні проблеми



Відсутність нормативно-правового забезпечення невідворотності покарання;



Низка недоліків діючого законодавства щодо закупівель та "прогалини" закупівельних процесів;



Дроблення закупівель;



Скасування закупівель та розірвання договорів;



Технічні помилки в тендерній документації;



Рекомендації щодо вирішення проблем



Законодавчо врегулювати процедури з додатковими угодами;



Регулювання публічних закупівель через пониження порогу;



Розробка стандартних тендерних регламентів(документація), стандартних вимог відповідно до кількісних, якісних характеристик предмету закупівлі, чітких кваліфікаційних критеріїв та інших вимог до учасників(що унеможливить безпідставну дискваліфікацію учасників), розробка бази типових специфікацій груп товарів та бази потенційних постачальників;



Рекомендації щодо вирішення проблем

На мікрорівні, аби подолати низьку кваліфікацію Закупівельників варто:

-  Встановити правила для налагодження співпраці між структурними підрозділами установи;
-  Проведення додаткового внутрішнього навчання співробітників;
-  Створення єдиної закупівельної програми, в якій буде чітка регламентація закупівельного процесу;
-  Впровадження заходів матеріальної та нематеріальної нагороди;
-  Використання інструментів модуля аналітики "ProZorro";



09.02.2018 № 494

ДОВІДКА

Про впровадження результатів наукової роботи:

«Переведення закупівель в електронний формат як ефективний інструмент боротьби з корупцією»

Дана студентці V курсу факультету соціології та права спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної форми навчання Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Куц А.Р. у тому, що окремі положення наукової роботи, висновки і пропозиції становлять певний інтерес і можуть бути використані у діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «РЕНТ-АЛІАНС».

Викликають увагу рекомендації щодо удосконалення системи електронних закупівель «ProZorro» з урахуванням зарубіжного досвіду. Зокрема, Куц А. запропоновано розробити стандартні тендерні регламенти та формування стандартизованих вимог відповідно до: 1) технічних, кількісних, якісних характеристик предмету закупівель; 2) кваліфікаційних критеріїв та інших вимог до учасників; 3) забезпечення тендерних пропозицій та забезпечення виконання договору про закупівлю через сприяння повному та своєчасному інформуванню учасників закупівельного процесу як про оголошення торгів, так і про інновації щодо стандартизованої тендерної документації.

На рівні організації надано конкретні пропозиції щодо удосконалення процесу закупівель: 1) встановити правила для налагодження співпраці між структурними одиницями установи 2) запровадити додаткове внутрішнє навчання (тренінги, семінари, онлайн-курси) задля підвищення рівня компетенцій працівників; 3) розробити та впровадити едитування закупівельної програму, в якій вони мають працювати, де буде чітко регламентовано закупівельного процесу; 4) матеріально та не матеріально заохочувати співробітників.

Директор ТОВ «РЕНТ-АЛІАНС»



Є. Д. Чадюк



адреса: вул. Січових Стрільців, 37-41, 5-й поверх,
м. Київ, 04053
тел.: +380 44 360 52 42
e-mail: office@ti-ukraine.org

№ TI-209 від 12 березня 2018 р.

Рекомендаційний лист

З листопада 2017 року Аріна Куц була залучена до виконання ряду задач в ході стажування у Трансперенсі Інтернешнл Україна. Протягом листопада-грудня вона:

1. систематизувала і класифікувала список потенційних користувачів модуля аналітики по даних Прозорро (bi.prozorro.org) і їхні потреби;
2. класифікувала основні проблеми, що виникають у Замовників при плануванні і здійсненні закупівель. Для цього були використані випускні роботи учасників Центру вдосконалення закупівель (<http://cep.kse.org.ua/>).

Починаючи з січня 2018 року Аріна займається важливою задачею класифікації причин розірвання договору, які у системі Прозорро записуються від руки. В рамках цієї задачі Аріна самостійно розібралась у предметній області, освоїла регулярні вирази і мову R на рівні, необхідному для автоматизації і тестування коректності класифікації.

За період стажування Аріна Куц встигла зарекомендувати себе як людину, яка вміє вчасно і якісно виконати поставлені задачі, швидко опановувати нові інструменти і навички та розбиратись у нових предметних областях.

Якщо ви хочете дізнатись більше детально про стажування Аріни Куц у Трансперенсі Інтернешнл Україна Ви можете зв'язатись зі мною за телефоном +38066-36-78-171 або по email pavliuk@ti-ukraine.org.

Павлюк Сергій
Проектний менеджер
Трансперенсі Інтернешнл Україна

Павлюк



Дякую за увагу!